

Hét művészetpedagógiai különdíjat adott át a Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti Tagozata

Balról jobbra: Horváth Szilárd, Kicsi Csilla, Vass Veronika, Latin Anna, Korompayné Sebestyén Nóra, Radics Éva, az MMA Művészetelméleti Tagozat 2022-es művészetpedagógiai különdíjának nyertesei közül hatan.
Szakács Marianna, Kárpátalján élő zongoraművész-tanár, a hetedik díjazott sajnos nem tudott személyesen részt venni az átadási ünnepségen
(Fotó: Solymosi-Tari Emőke)

2022. november 15-én, kedden, a Magyar Művészeti Akadémia Irodaházának impozáns Akadémikusi Klubjában hét művészetpedagógiai díjat adott át a Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti Tagozata. A 2014-ben alakult tagozat (az MMA legújabb, kilencedik tagozata) 2016-tól ad művészetpedagógiai különdíjat (korábban a díj elnevezése elismerő oklevél volt), hogy kifejezze elismerését a művészettel való nevelés legjelesebb szakembereinek.

A korábbi években a tagozat összesen huszonöt díjat ítelt oda, most, 2022-ben pedig újabb hetet. A díjazottak személyére minden évben a tagozat akadémikusai és nem akadémikus közgyűlési képviselői tesznek javaslatot írásban, majd a tagozat szavazással dönti el, kit részesít az elismerésben. 2022-ben a következő kiválóságok kapták a művészetpedagógiai különdíjat: **Horváth Szilárd** alapító iskolaigazgató, **Kicsi Gáborné Csilla** óvodapedagógus, **Dr. Korompayné dr. Sebestyén Nóra** magyar- és drámatanár, **Latin Anna** textilművész, művésztanár, **Radics Éva** karnagy, zenetanár, zenetudós, **Szakács Marianna** zongoraművész-tanár és **Vass Veronika** ének-zenetanár.

Az okleveleket a tagozat nevében a tagozatvezető, Solymosi-Tari Emőke nyújtotta át a kitüntetetteknek. Ezúttal is a tagozat néhány akadémikusa, illetve egyik nem akadémikus köztestületi képviselője készült rövid laudációval, amelyet az összegyűlt hozzátartozók, barátok, kollégák előtt olvasott fel az oklevelek átadásakor. Idén Berlász Melinda, Dvorszky Hedvig, Solymosi-Tari Emőke és Kulin Ferenc akadémikusok, valamint Juhász Judit közgyűlési képviselő írta meg a méltatásokat. Az ünnepséget megtisztelte jelenlétével Dr. Richly Gábor, a Magyar Művészeti Akadémia főtitkára is. A laudációkat és az elismerést a kiváló pedagógusok néhány kedves szóval köszönték meg, majd közös ebéden folytatódott a beszélgetés.

Sok szeretettel gratulálunk a díjazottaknak, további eredményes munkát, s munkájukban sok örömet kívánva!

Az alábbiakban az átadó ünnepségen elhangzott rövid laudációkat közöljük.

HORVÁTH SZILÁRD

Horváth Szilárd, a gödi „Búzaszem Iskola” alapítója és igazgatója
(A kép forrása: az MMA honlapja, fotó: Nyirő Simon/MMA)

Nemrégiben meghatottan hallgattam egy fiatal édesanya szavait. Azt ecsetelte, mennyire hálás a sorsnak, hogy kisiskolás gyermeke a gödi Búzaszem Katolikus Általános Iskola és Művészetoktatási Iskola tanulója lehet, és micsoda ajándék neki, hogy láthatja, tapasztalhatja, hogyan működik egy olyan oktatási intézmény, amely életre szóló, biztos lelki alapot nyújt a rá bízott nebulóknak. Beszélgetőtársam lendületesen sorolta, hányféle művészeti tevékenység van a gödi Búzaszem Iskolában, és milyen csodálatos közösségi programokat szerveznek ott, amelyek a szülőknek is örömteli élményt jelentenek. Hallgatva őt, azon gondolkodtam, hogy lám-lám, mégiscsak van már olyan iskola, amely megvalósítja azt a nemzetközileg is régóta

követendőnek tartott célt, amit például 2005-ben, majd 2006-ban az UNESCO művészeti nevelési konferenciáin is megfogalmaztunk, vagyis hogy az iskolai oktatás-nevelésben prioritás kell hogy legyen a művészettel való nevelés, a művészeti tevékenység, hiszen tudományos bizonyítékok sokasága mutatja, hogy mind egyéni, mind közösségi szinten ez fejleszti a fiatalokat leghatékonyabban. Kiváló agykutatók végeznek ezzel kapcsolatos vizsgálatokat szerte a világon, újból és újból bizonyítva, amit már Kodály is vallott, vagyis hogy a művészet „nélkülözhetetlen a teljes emberré váláshoz”.

Az elragadtatott anyuka a legnagyobb elismeréssel beszélt az intézmény kezdeményezőjéről és igazgatójáról, Horváth Sziládról. Bár a Búzaszem Iskola nagyszerű eredményeiről már korábban is sokat hallottam, az csak később lett számomra világos, hogy ez a Horváth Szilárd az a Horváth Szilárd, akit sokan ismerünk és szeretünk az MTVA szerkesztőjeként és műsorvezetőjeként, kiemelkedő felkészültségéért, őszinte, egyenes, bátor szavaiért, például az *Ez itt a kérdés* című kerekasztalbeszélgetésekből.

Az, amit Horváth Szilárd – a közös álom megvalósulásáért a kezdetektől vele együtt dolgozó feleségével – Gödön létrehozott, igazi csoda. 2004-ben, az iskola indulásakor 7 tanulójuk volt, ma, 18 évvel később már 170-nél is több van. A túljelentkezés 3-4-szeres. (Egyébként az, ahogyan az iskola épülete elkészült, ugyancsak mesébe illő történet.) Sokan mennek el a Búzaszem Iskolába, hogy ellessék a titkot. Ezt Horváth Szilárd egy nemrégiben vele készült interjújában így fogalmazta meg: „...rátaláltunk a magyar nevelés egy nagyon régi, de most mégis új útjára, hogy hogyan lehet a keresztény magyar néphagyománnyal nevelni.” Egy másik interjújában arról beszélt, hogy a magyar néphagyomány „teremtőközpontú, természetközpontú és közösségközpontú”, és éppen ezért lehet vele az élet teljességét átadni. Könyvet is írt *„Annak ágai közt ragyog aranyalma”* címmel, *Miért alapozzuk nevelésünket a néphagyományra?* alcímmel.

Az iskolában kis létszámú, legfeljebb 22-24 fős osztályokat tanítanak a gondosan kiválasztott tanítók, tanárok. Kiemelt szerepet szánnak a művészeteknek (az órák egyharmada művészeti óra!), mivel azok az érzelmi nevelés fontos eszközei. Minden „búzaszemes” gyermek muzsikál (akár klasszikus, akár népi hangszereken), és néptáncot is tanulnak. Megismerik „a magyar díszítőművészetet, a táncművészetet, a zeneművészetet, a hagyományos társadalmi és nemi szerepmintákat, viselkedési formákat, valamint közösségmegtartó szokásokat”. A Búzaszem Iskola célja saját megfogalmazásukban az, hogy a „keresztény magyar hagyományokra építve adjon naprakész, magas szintű tudást az ide járó gyermekeknek, s nevelje őket olyan felnőttekké, akik kovászai lehetnek családjuknak, nemzetüknek.”

Kívánjuk Horváth Szilárd igazgató úrnak, hogy a hozzá hasonlóan elkötelezett tanári karral együtt legyen erejük, hitük, kitartásuk még nagyon sokáig folytatni ezt a gyönyörű munkát, sok ezer magyar gyereket nevelve „a családok és a nemzet kovászainak”.

Abban bízunk, hogy a Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti Tagozatának művészetpedagógiai különdíjával kicsit mi is ráirányítjuk a figyelmet erre az eredményes és boldog iskolára, amelyről egyre több oktatási intézmény vesz majd példát, követve a „búzaszem-modellt”. Szeretettel gratulálunk!

Solymosi-Tari Emőke
zenetörténész,
az MMA rendes tagja

KICSI CSILLA

Kicsi Csilla (Kicsi Gáborné Csák Csilla) óvodapedagógus
(A kép forrása: az MMA honlapja, fotó: Nyirő Simon/MMA)

Szülőfalujától, Besenyszögtől Szingapúrig ível Kicsi Csilla óvodapedagógus eddigi pályafutása. A szarvasi Óvónőképzőben 1981-ben szerezte meg első diplomáját, s huszonhárom évvel később ugyanott közoktatási szakértői diplomát vehetett át a Tessedik Sámuel Főiskolán. A két dátum között örömteli, fáradságot nem ismerő, tapasztalatokban és szakmai felismerésekben gazdag korszak következett. Már pályakezdőként magától értetődő természetességgel követte az iránytűt, amelyet Kodály Zoltán, Forrai Katalin és Lantos Rezsőné tanítása és példája mutatott neki: a legkisebb gyermeknek is a legmagasabb színvonalú zene jár, a magyar népdalok és gyermekjátékok értékvilága nemcsak biztos zenei ízléshez segíti a felnövekvő gyermeket, de magyarságtudata, szellemi és lelki egyensúlya is ezáltal erősödhet meg.

A feleség követi a társát. Kicsi Gábor környezetvédelmi-vízügyi szakmérnököt megbízásai kezdetben Kanadába szólították, majd Ausztrália és Szingapúr következett. Az elmúlt harminchárom esztendő alatt Kicsi Csilla újabb és újabb tanulmányokkal és diplomákkal szerezte meg a jogot hivatásának gyakorlásához. Hitte, hogy magyar óvónőként a világ túloldalán is meg tudja valósítani a kisgyermeknevelés itthon megismert eszményeit és elveit. A továbbképzések, kurzusok, szakmai kompetencia irányultságú szakképesítések mellett Torontóban kisgyermeknevelési diplomát, Sydney egyetemén idegennyelv-oktatói oklevelet, majd oktatási akkreditációs szakoklevelet szerzett.

Az új élet első helyszíne Torontó volt, ahol 1989-től az Első Magyar Református Egyház hétvégi iskolai nevelőjeként magyart, éneket és bibliaismeretet tanított. A Kanadában eltöltött évek alatt megszámlálhatatlan rendezvény, kiállítás, tábor és kulturális-művészeti találkozó szervezője, motorja lett Kicsi Csilla. Többek között a torontói Zenei Konzervatórium tanárképző programjában is dolgozott gyakorlatvezetőként, Kodály tanításának szellemében. A

háromgyermekes édesanya önkéntes munkaóráinak számát munkásságának méltatója nem merné megbecsülni.

Kanada után Ausztrália következett. A Magyar Református Egyház vasárnapi iskolájának tanítójaként Sydneyben csakhamar a magyar közösség nélkülözhetetlen segítője, ösztönzője és szolgálatosa. Az Ausztráliai Magyar Pedagógusok Egyesületének alapító tagja, alelnöke, a magyar nyelvi oktatási program fejlesztője. A Kőrösi Csoma Sándor Program mentora. Pedagógusok szakmai tapasztalatcsere-látogatásainak szervezője Magyarország és a diaszpóra magyar közösségei között. Anyanyelvi és zenei témák programszervezője. Óvodapedagógus, mentor és szaktanácsadó. Oktatásszervező és nevelési rendszerfejlesztő. Ezek a titulusok 2019-től kezdve már férje megbízatásának új helyszínén, Szingapúrban is érvényesek. Idén szeptemberben hivatalos intézményként – Kicsi Csilla szervezésében – megkezdte működését a szingapúri magyar iskola és óvoda. A feladatok nem fogynak, sem a tanításban, sem az ipari és kommunális víztisztítás kutatás-fejlesztésében, de azért a Kicsi-család lassanként készülődik a hazatérésre. S több korábbi publikáció után nyomdakész a négy világgrészen tanító pedagógus négy évtizedes pályafutásának élményeit, tapasztalatait összegző és zenei programját bemutató könyv is, amelyet a szegedi Gál Ferenc Egyetem Pedagógiai Karán alternatív segédanyagként építenek majd be az óvodapedagógus képzésbe, s amelynek beszédes címe: *Csodavárás zenevarázssal*.

Kicsi Csillát 2014-ben Sydney-ben a Szent László Lovagrend soraiba fogadták. 2015-ben a Melbourne-i Anyanyelvőrző Csoport kitüntető érmével köszöntötték. Idén a Kanadai Első Magyar Református Egyház Diaszpóra Központjának emlékérmét Nt. Vass Zoltán, a Magyar Diaszpóra Tanács Egyházügyi vezetője kezéből vehette át. Megtisztelő számomra, hogy első magyarországi elismerésének átvétele előtt én méltathattam a Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti Tagozata művészetpedagógiai különdíjának tulajdonosát.

Juhász Judit
az MMA szóvivője, köztestületi tagja és közgyűlési képviselője

Balról jobbra: Solymosi-Tari Emőke tagozatvezető, Horváth Szilárd, Kicsi Csilla, Vass Veronika, Latin Anna, Korompayné Sebestyén Nóra, Radics Éva díjazottak a 2022. november 15-i díjátadás után

DR. KOROMPAYNÉ DR. SEBESTYÉN NÓRA

Dr. Korompayné dr. Sebestyén Nóra magyar- és drámatanár
(A kép forrása: az MMA honlapja, fotó: Nyíró Simon/MMA)

Dr. Korompayné dr. Sebestyén Nóra az ELTE magyar-francia szakos hallgatójaként műveltségével és a tanári hivatás iránti elkötelezettségével tűnt ki évfolyamtársai közül, majd sokoldalú pedagógusi tevékenységével hívta fel magára a 'szakma' figyelmét. Stílusgyakorlati szemináriumokat vezetett az ELTE Francia Tanszékén, tanított a József Attila és a Lónyai utcai Református Gimnáziumban, majd az irodalomtanítás módszertanát oktatta a Károli Gáspár Református Egyetem magyar szakos hallgatóinak, s ugyanitt – a Hittudományi Karon – a lelkésznek, teológusnak készülő diákokat avatta be a magyar irodalom istenes verseinek esztétikai titkaiba. 2002 óta a Deák téri Evangélikus Gimnáziumban tanít. Tanári munkásságának elismeréseként – 2013-ban – megérdemelten nyerte el *Az Év tanára* címet, ezúttal azonban nemcsak a magyartanárt, hanem a kiváló művészetpedagógust is köszöntjük. Dr. Sebestyén Nóra díjazásával azokat a pályatársait is bátorítani kívánjuk, akik az irodalom tanításában nem pusztán az általános műveltséghez szükséges ismeretanyag elsajátításának eszközét látják, hanem kedvet és erőt éreznek magukban ahhoz is, hogy felébresszék diákjaikban az érzelmek átélésének és kifejezésének, a hitélmény és az elmélyült gondolkodás továbbadásának, közvetítésének az örömét is.

Mindazzal, amit Dr. Sebestyén Nóra a 'kötelező' ismeretanyag átadásán és számonkérésén kívül „egyéb tevékenységként” végzett, ezt a magasrendű pedagógiai célt szolgálta. Ezt tette, ezt teszi, amikor iskolai színjátszókört vezetett és vezet, amikor részt vesz a Nemzeti Színház *Ádámok és Évák Ünnepe*n, és akkor is, amikor vendégszerepléseket vállal például a SOTE Semmelweis-napi rendezvényein, a Váci Piarista Gimnáziumban, a Petőfi Irodalmi Múzeumban vagy a Vászolyi Kulturális Napokon.

Ő maga így vallott abban az interjúban, amit 2015-ben készítettem vele a *Magyar Művészet* számára: „...sohasem a teljesítményorientált tanítás és tanulás áll a munkánk középpontjában,

hanem annak felismertetése, hogy az irodalom napi szükséglet; olyan csodás lehetőség, amely – Babitscsal szólva – „kiröpít a pontból és pillanatból”, amely segíthet gyakorlati problémák megoldásában, s amelyben tetten érhető az örök isteni is.”

Gratulálunk és további sok sikert kívánunk!

Kulin Ferenc
irodalomtörténész,
az MMA levelező tagja

LATIN ANNA

Latin Anna textilművész, művésztanár
(A kép forrása: az MMA honlapja, fotó: Nyirő Simon/MMA)

Latin Anna textilművész és művésztanár 2015 óta tanít művészettörténetet és kortárs művészetet a Budai Rajziskola – Művészeti Szakgimnáziumban: grafikus, fotográfus, ötvös és festő csoportokban. Ez a maga nemében egyedülálló művészeti iskola egyetemi előkészítő csoportokat is szervez, melyek közül Latin Anna a textil és divattervezési előkészítőkből volt vezető tanár.

Szakmai végzettsége sokoldalú: a mai nevén Moholy-Nagy Művészeti Egyetemen (MOME), a korábbi Magyar Iparművészeti Főiskola ún. kötött-hurkolt anyag- és formatervező szakán végezte tanulmányait 1977 és 1982 között, majd ugyanitt, a Tanárképző Tanszéken szerezte a vizuális és környezetkultúra középiskolai tanári szakképesítését, később pedig a tanár szakon tanítási gyakorlatot vezetett. Dolgozott asszisztensként a Magyar Divatintézetben, majd rajztanárként a Modell Divatiskolában. (Időközben családot alapítottak ötvösművész férjével.) A Szombathelyi Művészeti Szakközépiskolában a textilműves szakmai oktatást vállalta, majd

a Budapesti Városmajori Gimnáziumban rajzot, vizuális kultúrát és művészettörténetet tanított. Ez utóbbi gyakorlata alapján figyelt föl rá a Budai Rajziskola igazgatónője, Lázár Zsuzsa, tőle idézek most:

„Latin Anna értéke, kivételessége az a szerteágazó, nagybetűkkel írható, MŰVÉSZETPEDAGÓGIAI munka, amelyet minden korábbi és mai tevékenységében megvalósít, s amellyel közel hozza, megszeretteti diákjaival a művészetek történetét. A Városmajori Gimnázium növendékei hozták a legkedvesebb tanárunk hírét hozzánk. A belépését követően évekig párhuzamosan vállalt tanítást a két intézményben. Évente több száz diákot tanított, sokakat készített fel sikerrel az érettségi vizsgára vagy az Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyekre. Évtizedes művészetpedagógiai tapasztalatait számos oktatásfejlesztési projekt szakértőjeként, pályázati zsűritagként is kamatoztatja. Latin Annáról elmondható, hogy az élménypedagógia kiváló mestere.”

Nem mellékesen említendő, hogy az alkotóművészek ismert intézményeiben, úgy mint a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületében (MAOE) 1982-től, a Képző és Iparművészek Szövetségében 2002-től, vagy a Kulturális Alapítvány a Textilművészetért kuratóriumában 2009-től 2020-ig rendkívül aktív közéleti munkát vállalt, így nem véletlenül vált a Magyar Művészeti Akadémia köztestületi tagjává 2016-ban.

Textilművészként egyéni művészeti kiállításai mellett, máig számtalan kiemelkedő koncepciójú csoportos kiállításon vett és vesz részt, így munkásságát is elsősorban ezen a területen elnyert ösztöndíjak és díjak sokaságával ismerték el (Iparművészeti Vállalat Nívódíja, Moholy-Nagy László Formatervezési Ösztöndíj, Kulturális Alapítvány a Textilművészetért Díj, Szombathelyi Textilművészeti Biennálé – 1994, a 2. Szombathelyi Textilművészeti Triennálé Design kategóriájának I. díja – 2006, a Gödöllői Új Művészet Közalapítvány Díja – 2008, Ferenczy Noémi-díj – 2012, majd a Közép-Budai Tankerület Kiváló Pedagógusa Elismerő Oklevél – 2018).

Kreatív kutatási munkáiból kiemelendő például a MOME részére az *Öltözködés kultúra tanítása* tankönyv és feladatgyűjtemény (2006), a fiatalok ízlése kutatásának keretében végzett munkája (*Dívat és stílus egysége* című fejezet, 2008), majd 2019-ben az Oktatási Hivatal által megvalósítandó projekt tematikus hetének programkidolgozása. 2020-ban az EMMI által kiírt feladatban a kreatív szakmák iskolarendszerű képzéseihez tartozó programterveinek elkészítése (divat, jelmez, díszlet tematikákra vonatkozóan), valamint az egész tematika egyik szakértőjeként is végezte munkáját.

Latin Anna idén elérte a nyugdíjas kort, ám a diákok és a Budai Rajziskola szerencséjére, más felsőoktatási tevékenysége mellett, nem hagyta abba ezen intézményben sem a tanítást, lelkesedése és fantáziadús, művészi értékeket közvetítő munkája továbbra is inspirálja az alkotni vágyó tanítványokat.

Tevékenységre a MMA által kiváló eredményeiért korábban már kitüntetett Budai Rajziskola igazgatója, Lázár Zsuzsa asszony hívta föl figyelmemet, így a Magyar Művészeti Akadémia művészetpedagógiai különdíja nyilvánvalóan méltó helyre kerül.

Dvorszky Hedvig
művészettörténész,
az MMA rendes tagja

RADICS ÉVA

Radics Éva karnagy, zenetanár, zenetudós
(Fotó: Solymosi-Tari Emőke)

Amikor Radics Éva életművét értékelő laudációmat fogalmaztam, tudatában voltam, hogy egy rendkívüli személyiség rendkívüli teljesítményéről, több évtizedes zenetanári, karnagi és zenetudományi munkásságáról csak körvonalaiban adhatok számot.

Radics Éva pályakezdése egy zeneművészetnek szentelt ifjú tehetség ígéretes indulását jelezte. Már ekkor kirajzolódott, hogy Kodály pedagógiai nézeteinek követőjeként a zeneoktatás és a kórusművészet sokakat megszólító programjának elkötelezett képviselője lesz. Előbb Budapesten, majd a Szombathelyi Tanárképző Főiskolán, 1983-tól pedig három évtizeden át a Grazi Zeneművészeti Egyetem tanáraként két nemzet kulturális-zenei közegeiben élt, tanított és alkotott. Egyetemi feladatkörének következményeként 1984-től családjával együtt áttelepült az osztrák határ melletti Felsőlövvöbe, ahol a burgenlandi szórvány magyarság nemzeti tudatát, megtartó ünnepeit és hagyományait őrző zenei-irodalmi missziót tölt be napjainkig. Tevékenységének minden ágát siker koronázta tanárként és előadóművészként egyaránt. Karnagyként az éneklő ifjúság szolgálatában osztrák és magyar gyermekkarokat alapított, a Grazi Egyetem hallgatóiból két vegyeskart szervezett: egyet az osztrák egyetemisták köréből, 1990 után pedig egy másikat, magyar egyetemistákból, akikkel egy nevezetes bemutató keretében Szokolay Sándor Radics Évának ajánlott *Am heiligen Pfingstfest* (op.163) című korálfantáziáját mutatta be előbb Grazban, majd Bécsben és további városokban. A burgenlandi településeken figyelme és igénye a magyar asszonykórusok és magyar népdalkörök alapítására is kiterjedt, és rá jellemző módon az énekelni valóról is gondoskodott: népdalgyűjteményeket állított össze és publikált a magyar népdalhagyomány továbbélése érdekében.

Radics Éva 2010-ben a Grazi Zeneművészeti Egyetemen a zenetudomány doktoraként *summa cum laude* minősítéssel végzett, s ezáltal újabb szakterületre lépett. Doktori témaválasztásával a Burgenlandban élő neves magyar zeneszerzőnek, Takács Jenőnek életmű-feldolgozását vállalta. Kutatási eredményeit két magyar és egy német nyelvű kötetben publikálta, egy általa kidolgozott tudományos zeneműjegyzékkel kiegészítve. Újabb önálló publikációja egy Szokolay Sándor életművéről nyilatkozó, kortárs írásokat tartalmazó emlékgyűjtemény volt a szerző 75. születésnapja alkalmából. A rendkívül sokoldalú, személyes nézőpontokat tartalmazó kötet érdeme, hogy Szokolay alkotóművészi-emberi portréjáról hiteles forrásul szolgál az utókor számára. Zenetörténészként mintegy 300 magyar és német nyelvű cikket és tanulmányt közölt, főként hazai és ausztriai folyóiratokban. Számos neves sajtóforum szerkesztőségi tagjaként dolgozik még napjainkban is. A nemzeti hagyományörző, bécsi székhelyű Bornemissza Péter Társaság elnökhelyettese és kulturális vezetője volt, az UMIZ (Alsóőr) tiszteletbeli tagja, a Takács Jenő Alapítvány kurátora és 2003-tól a Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja.

Radics Éva határon túli kulturális-pedagógiai-művészi tevékenységének szervezeteit, kitüntetéseit, amelyek életműve elismerését jelzik, ezúttal nem sorolhatom fel. Csupán a legutóbbi, 2017-ben elnyert Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét említem, amelyet „zenetanári, karnagyi és zenetudományi pályája, valamint értékteremtő kulturális közéleti tevékenysége elismeréseként” Magyarország köztársasági elnöke adományozott neki.

Kedves Éva, fogadd életműved tiszteletének jeléül a Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti Tagozatának kitüntetését.

Berlász Melinda
zenetörténész,
az MMA rendes tagja

A Művészetelméleti Tagozat művészetpedagógiai különdíjainak átadása
2022. november 15-én, az MMA Irodaházában
(A kép forrása: az MMA honlapja, fotó: Nyirő Simon/MMA)

SZAKÁCS MARIANNA

Szakács Marianna zongoraművész-tanár
és ukrán tanítványa: Aleksandr Luchkov (az I. Kárpát-medencei Komolyzenei Fesztivál nemzetközi
zongoraversenyének egyik győztese) 2022. szeptember 18-án, a budapesti Régi Zeneakadémián
(fotó: Solymosi-Tari Emőke)

Szakács Marianna zongoraművész-tanárt jómagam csak néhány hónapja ismerhettem meg, azon a Budapesten megrendezett hangversenyen, amelyen a 2021-es Kárpát-medencei Komolyzenei Fesztivál nemzetközi zongoraversenyének ifjú győztesei léptek fel. A koncert megkoronázásaként egy rendkívül tehetséges ukrán fiú, Aleksandr Luchkov játszott, lenyűgözve a közönséget. A produkció után a hozzáértők egybehangzóan állították: ebből a fiúból egészen biztosan művész lesz. Csakhogy egy ilyen rendkívüli teljesítményhez nem elég a tehetség és a szorgalom, ehhez kiválóan képzett, elhivatott tanár is kell, olyan, aki nemcsak

szakmailag, hanem lelkiileg is felkészíti tanítványát arra, hogy a színpadon a legjobb formáját tudja nyújtani, és hogy képes legyen annyira azonosulni az előadott darabbal, és olyan hitelesen interpretálni, hogy magával tudja ragadni a közönséget. Szakács Marianna, mert hiszen ő e kivételes ifjú tehetség tanára, ilyen vérbeli zenepedagógus. Olyan biztos technikai alapot és olyan stílusismeretet ad, amelyre rá lehet építeni a zenemű magas szintű újraalkotásának képességét.

Szakács Mariannát a szakmai műhelymunka kivételes aprólékosságán túl az is jellemzi, hogy szoros emberi kapcsolatot épít ki tanítványaival, és abban az érzékeny és meghatározó életkorban, amelyben foglalkozik velük (nagyjából 14-től 18-20 éves korig), formálja a személyiségüket. Tanítványai emberileg is biztonságot kapnak tőle, és ez a belső biztonság segíti őket egész életükön át.

Szakács Marianna 35 évvel ezelőtt, vagyis 1987-ben végzett a Lembergi Zeneakadémián, és azóta az Ungvári Zádor Dezső Zeneművészeti Iskola (College) tanára, illetve 2009 óta zongoratanácskének vezetője. Vendégművészként szerepelt többek között Svájcban és az Amerikai Egyesült Államokban is. Zongora mesterkurzusokat tart, és számos zongoraversenyre hívják meg zsűrizni, így például 2020-ban a ZeneVarázslat Nemzetközi Négykezes Zongoraverseny zsűrijének is tagja volt, és a bírálók között foglalt helyet a Nizzában, a Côte d'Azur fővárosában megrendezett nemzetközi zongoraversenyen is.

Növendékei számos nemzetközi és ukrain zongoraverseny díjazottjai. Tanári tevékenységének hosszú évtizedei alatt sok diákját készítette fel zenei pályára, illetve e pálya meghatározó állomásaként a főiskolai, egyetemi felvételire. Kiváló munkája eredményeként növendékei Kijev, Budapest, Pozsony, Berlin, Madrid, Brüsszel zeneakadémiáin folytatták, illetve jelenleg is folytatják tanulmányaikat.

Szakács Marianna mindemellett Ungvár és általában a Kárpátalja kulturális életének meghatározó személyisége, aki komoly szerepet vállal a közösség összetartásában. A rendkívül nehéz körülmények ellenére is töretlen hittel vesz részt a tehetséggondozásban, a muzsikus-utánpótlás nevelésében. A Zádor Dezső Nemzetközi Zongoraverseny megrendezésének is Szakács Marianna volt a kezdeményezője.

Szakács Mariannát Ukrajnában azzal a díjjal tüntették ki, amelyet az ország kultúrájáért legeredményesebben, legkiválóbban dolgozó szakemberek kapnak. A Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti Tagozatának művészetpedagógiai különdíja szerény kifejezése nagyrabecsülésünknek. Adja Isten, hogy Szakács Marianna, a nagyszerű zenepedagógus és háromgyermekes családanya sokáig folytathassa zongoratanári és kultúraszervezői tevékenységét a tehetséges kárpátaljai magyar és ukrán fiatalok javára, és az egész zenei világ gyönyörűségére. Szeretettel gratulálunk!

Solymosi-Tari Emőke
zenetörténész,
az MMA rendes tagja

VASS VERONIKA

Vass Veronika ének-zenetanár
(A kép forrása: az MMA honlapja, fotó: Nyirő Simon/MMA)

Vass Veronikát mint a Magyar Művészeti Akadémia által is támogatott Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület alapító és elnökségi tagját éppen két évtizede ismerem, és azóta csodálom elhivatott munkáját, csendes és kedves személyiségét. A hűsége is példamutató, hiszen 32 évig volt a Pécsi Sebestyén Ének-Zenei Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola énektanára. Minden évfolyamon tanított, mind zenei, mind általános tantervű osztályokban. Óvodásoknak dalosjáték foglalkozásokat tartott, az iskolában alsó- és felső tagozatos kórusokat vezetett, sőt még egy régizene együttest is alapított, Camerata Piccola néven. Énekkarral és zenekarral sokat szerepelt itthon és külföldön is. Tanítványaival számos zenés színdarabot és gyermekoperát mutatott be, például Victor Máté *A sárkány és a zöld lovag* című gyermekoperáját vagy Szokolay Sándor *Az elégedetlen kishangya* című zenés mesejátékát.

Pedagógusi tevékenységének tudományosan megalapozott és hazánkban egészen különleges részét képezik azok a gyermekhangversenyek, amelyeket a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar 1. számú Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikáján és az Uzsoki Kórházban tartott. Ezek lényege az, hogy az áldott állapotú kismamák, illetve a leendő apukák élő hangversenyeken, gyerekek előadásában hallgathassák meg, majd tőlük tanulhassák meg, velük együtt énekelhessék azokat a bölcsődalokat, altatódalokat, amelyeket majd a megszületendő kisbabájuknak énekelnek. Mindez nagymértékben segítheti a szülők és gyermekük kommunikációs kapcsolatának kialakulását.

Vass Veronika az orvosokkal, pszichológusokkal együttműködve ezeket a gyermekhangversenyeket integrálni tudta a leendő édesanyákat, illetve szülőpárokat felkészítő klinikai tanfolyam-programba. A jelenlévő tanfolyamvezető szülésznő közreműködésével a hangversenyek hatását kérdőívek kitöltésével is mérték.

Hogy mindennek mekkora a jelentősége, arra álljon itt például Raffai Jenő *Megfogantam, tehát vagyok* című könyvéből pár sor: „...a várandós anya bizonyos jellegű zenei aktivitása közvetlen befolyással van babája muzikalitására. A passzív zenehallgatásnak, amelybe az anya teste nem kapcsolódik be, valószínűleg nincs szignifikáns hatása a zene kondicionálására. ... babája zenei érzékenységét a kismama jobban tudja fejleszteni, ha ő maga énekel, ha a hallott zene ritmusára mozog, vagy táncol. Az akusztikus ingerlés direkt módon az agy aktivitását is növeli.”

Vass Veronika módszeréről, tevékenységéről több – kötetben is megjelent – írásbeli összefoglaló, sőt film is hozzáférhető. E kivételes – a közművelődés és az egészségügy területéhez egyaránt tartozó – rendezvénysorozaton kívül Vass Veronika számos bemutatót tartott a Kodály-koncepció iránt érdeklődő külföldieknek. A Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület által 2021/22-ben készített *Tehetséggondozás Kodály szellemében – nemzeti örökségünk a kodályi zenepedagógia* című rendhagyó, digitális művészetpedagógiai oktatócsomag több témakörében is képviseli a kodályi zenepedagógia ének-zene tagozatos iskolában való alkalmazásának lehetőségeit. 2011 óta Vass Veronika részt vesz az Egyesület 30 órás akkreditált tanártovábbképzéseiben.

Vass Veronika 1999-ben – „az év tanáraként” – elnyerte a Pécsi Sebestyén-díjat. Nagy öröm számunkra, hogy a Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti Tagozatának művészetpedagógiai különdíjával fejezhetjük ki elismerésünket. Szeretettel gratulálunk!

Solymosi-Tari Emőke
zenetörténész,
az MMA rendes tagja

Balról jobbra: Dr. Korompayné Sebestyén Nóra, Latin Anna, Horváth Szilárd, Vass Veronika, Kicsi Csilla, Radics Éva, az MMA Művészetelméleti Tagozat 2022-es művészetpedagógiai különdíjasai
(A kép forrása: az MMA honlapja, fotó: Nyíró Simon/MMA)

(Az összeállítást szerkesztette: Solymosi-Tari Emőke)